

Narodni plesovi iz Ferdinandovca

U podravskoj ravnici, nedaleko rijeke Drave smjestilo se selo Ferdinandovac. Naseljeno je 1844. god., iz mjesta Stari Brod, koje i danas postoji kao maleno naselje. Naziv najvjerojatnije dolazi od »Broda« skele koja je saobraćala preko rijeke Drave.

O osnutku sela Ferdinandovac i o njegovim prvim stanovnicima zapisano je slijedeće: U vrijeme kada je rijeka Drava počela ozbiljno ugrožavati selo Brod, bio je tamo župnik Ivan Južak, školski drug i prijatelj iz mladosti kralja Ferdinanda. Za uspomenu i obostrano prepoznavanje imao je Južak jednu polovinu prstena s kraljevskim grbom, što mu je u mladosti dao kralj Ferdinand uz obećanje da će ga u životu pomagati. Južak se uputio u Beč. Putovao je kolima, a vozio ga je Josip Putar. Kralj je prepoznao svoga prijatelja iz mladosti i dao mu dozvolu za osnivanje novog mjesta koje nosi njegovo ime.

Nakon toga je počela vrlo brza izgradnja kuća po tipu onih iz Starog Broda. One su bile niske, duge, blatom omazane i slamom pokrivene.

Oko samog mjesta rasprostranjeni su zaseoci koje nazivaju »konaci« ili u domaćem izrazu »konaki«.

U drugoj polovini 19. st. bile su tamo gospodarske zgrade i ljetni stanari pojedinih posjednika iz Đurđevca, Virja, a i iz nekih drugih mjesta. Preko ljeta su se na konacima zadržavali ljudi koji su obrađivali zemlju, a zimi je ostajala samo najvažnija radna snaga, koja je hranila stoku.

Konaci su nazivani i majuri, a majurice su opjevane u narodnoj pjesmi (»Plešite nam majurice, dok ne spečo gibanice«.)

Značajno je spomenuti da je u Ferdinandovcu 1919. god. osnovano Obrtničko — seljačko pjevačko i tamburaško društvo, koje je nje govalo tradiciju narodnih običaja.

Plesovi i običaji Ferdinandovca se u mnogo čemu ne razlikuju od plesova i običaja okolnih sela. Postoje različita mjesta i prilike kada se izvodi pjesma i ples.

U slobodno vrijeme, naročito nedjeljom, praznikom poslije podne i uveče, seljaci se okupljaju ispred kuća, sjede na klupama koje

su napravljene od drva, a u novije vrijeme koriste stolice. Tu se priča i pjeva. Djevojke su se obično okupljale kod neke od susjednih kuća, a obilaze ih momci uz pjesmu i glazbu. Na ulici se znalo plesati i igrati. Jedna od poznatih igara u Ferdinandovcu je »A mi gunja pletemo«. Igru igraju momci, djevojke, a ponekad i djeca. Skaču putem i pjevaju, sve dok se ne umore ili popadaju.

Ova se igra izvodi u Molvama pod nazivom »Stezanec«, a igraju ga samo momci. U Novom Virju ovu igru zovu Natezanec ili Plesti gunja, ali su je izvodile samo djevojke. Te običaje je zapisao dr Ivan Ivančan u knjizi »Narodni plesovi Hrvatske, 2«.

O običaju iz Ferdinandovca »A mi gunja pletemo« poblize mi je ispričala Migač Kata, rođ. 1891. god. Plesalo se na ulici (putu). Igra se izvodila uz naizmjenično hodanje, trčanje i skakanje. U toj igri su se znali i »nacukavati«.

Uz igru se i pjevalo:

A mi gunja pletemo
po lojtrici pletenici
žuželek moj.

Lojtrica se polomila
na zeleni bor.

A mi gunja pletemo
po lojtrici pletenici
žuželek moj.

Kada se pleše?

Plesalo se u raznim prilikama, a jedna od važnijih su bila i crkvena »prošćenja«: Ferdinand 30. svibnja, Sv. Ivan Glavosek 29. kolovoza i Sv. Nikola R prosinca, »Prošćenja« su održavana oko crkve ili u njezinoj neposrednoj blizini. Karakteristična su po okupljanju velikog broja ljudi. Tu su bili na okupu: licitari, sladoledari, pečenjari, trgovci s raznom robom i drugi. Vrlo omiljeno piće je bio gverc. Tu su dečki djevojkama kupovali i poklanjali licitarska srca i druge razne ukrase. Nadmetali su se koji će svojoj djevojci kupiti ljepši i skuplji dar.

Glavna plesačka sezona bila je od mjeseca studenog do mjeseca ožujka; dakle u vrijeme kada nije bilo poljskih radova.

Uz »prošćenja« najbogatiji elementi su vezani za svatovske običaje, što je sasvim razumljivo, jer su to momenti kad se narod opuštao od svakodnevnih briga i poslova i mogao se veseliti te na takav način zadovoljiti potrebe duha. Svatovi su bili od uvijek prvorazredni događaj u selu. Prolazili su kroz selo pješke ili na kolima. Pratili su ih mužikaši. Navečer su žene išle pod oblok »lukat« (gledati). Dečki su znali čak i iz drugog sela doći plesati, jer je običaj da i onaj koji nije pozvan na svatove ima pravo plesati. Tom prilikom ih je kućedomaćin znao ponuditi vinom, a negdje i jelom. Događalo se da je na svadbi bilo mnogo ljudi, »stanje« malo, pa kućedomaćin onda nije puštao vanjske plesati. Tom prilikom su mu znali načiniti neku štetu oko kuće. Jednom prilikom se to i meni dogodilo pa smo za uzvrat domaćinu omazali blatom cijelu baglu (kup) slame.

Gostilo se po nekoliko dana, plesalo, »pobilj« i pocikivalo.

Gdje se pleše?

Plesalo se u zatvorenom i otvorenom prostoru. U zatvorenom prostoru najčešća mjesta su bile seoske gostionice, u kući — guvno, a na otvorenom prostoru se plesalo u kućnim dvorištima, šumarcima, dvorištima gostionica.

U novije vrijeme zabave se održavaju pretežno u domovima, a ponekad i u parku. Ova mjesta su vrlo često bila lijepo uređena.

Smetnje i zabrane

Plesalo se nije samo u korizmi. Roditelji su bili posebno strogi prema kćerima, jer su se bojali da se ne bi na zabavi pokvarile. Zbog toga su majke išle s njima. Dok su kćeri plesale, majke su promatrale. Obično ih je interesiralo tko s kim pleše, kako pleše, kako je koji obučen, kako se tko ponaša, itd. Tu su se stvarali planovi o ženidbi i svemu ostalom. U Ferdinandovcu, kao i u ostalim selima Podravine je običaj da dečko dođe po deklu za ples. Ukoliko ona nije htjela ići plesati, mogla je reći da je zauzeta, a što znači da je ples obećala drugom. Ukoliko nije govorila istinu, već je išla plesati s nekim trećim, onda je mogla dobiti pljusku.

Zanimljiv je običaj i taj da se je za vrijeme plesa »menjala« djevojka. »Menjanje« se vršilo tako da bi došao dečko, naklonio se i traži zamjenu. Obično je zamjena izvršena iako bivšem plesaču nije bilo drago. Ukoliko nije dozvolio zamjenu, moglo je doći do tučnjave.

Običaji sela Ferdinandovac su različiti i raznovrsni. Vezani su uz razne prilike: Božić, Uskrs, »fašenk«, svadbu, prela, čehanje perja, trebljenje kukuruza, berbu grožđa, itd.

Jedan od uskrasnih običaja koji se izvodi na Bijelu nedjelju (nedjelju po uskrsu) je Matkaje.

Djevojke su skupile u kući kod jedne od djevojaka. Izmjenjivale su pisanice. Prilikom izmjenjene su kušnule i jedna drugu zvale Matka. Plesale su uz muziku i častile se.

Nadalje, običaj za Uskrs, prije i poslije Božića, bio je da se plesalo kolo oko crkve uz pjesmu. Kazivač Kata Migač objašnjava da je to bilo zatvoreno kolo. Držanje ruku naprijed, u križ desna preko lijeve, ako je bilo veliko kolo, a ako je bilo malo kolo, onda se držalo obično za ruke dolje niz tijelo. U kolu su se nalazile djevojke i mlađe žene bez djece. Dečki su dolazili da gledaju kolo, a ukoliko bi im se nekla djevojka svidjela, išli bi u kolo i stali do nje.

Kako se to kolo plesalo, nije se mogla sjetiti, kao ni mnogi drugi kazivači, ali mi je otpjevala pjesmu po kojoj se izvodilo kolo.

Oj jabuko zeleniko

Oj jabuko zeleniko,

oj jabuko!

Lepoga mi roda rodi,

lepoga mi...

Na dve grane dve jabuke,

na dve grane.

A na vrju po četiri,

a na vrju...

Med njemami sokol sjedi,

med njemami...

On mi gleda ravno polje,

on mi gleda...

Ovo žensko kolo je manje više obrednog karaktera. Vezano je uz šesterodjelni obrazac kakav se izvodi u čitavoj dinarskoj etnografskoj zoni. Ovo bi trebalo govoriti o vezama dinarske i panonske zone. Slično kolo je dr Ivan Ivančan zapisao u Repašu i nazvano je Vuzmeno kolo.

Narodna nošnja

Kod prvih stanovnika Ferdinandovca, muškarac je nosio čizme sa tvrdim sarama uvijek kad nije išao bos, to jest od jeseni do proljeća. Nedjeljom, ljeti, obuvao je također čizme.

Od odijela nosio je:

— široke bijele gaće, koje su pokrivala čizme nešto više od polovice sara; široke bijele gaće su zamijenjene jahaćim hlačama (Reit-hose), a kasnije građanskim hlačama;

— Bijela košulja kao i gaće bile su sašivene od domaćeg platna;

— kožuh se nosio zimi, a bio je sašiven od učinjene ovčje kože, zajedno s vunom okrenutom prema tijelu, te s vanjske strane ukrašen narodnim šarama.

Poslije kožuha, a uz hlače pojavljuje se kaput (»građanski«) i prsluk (lajbec), koji se zadržao još i danas, a u novije vrijeme počinju ga potiskivati raznovrsni puloveri.

— Naročito karakteristični dio odjeće predstavljala je muška pregača, tako zvani »šulec«, koji je muškarac nosio preko košulje i gaća, kasnije hlača, i uvijek, osim u najsvetnijim momentima.

Po »šulcu« je poznat Podravec »Picok« na daleko. Za grube poslove i poslove oko kuće nosili su muškarci »šulca« od grubog domaćeg bijelog platna, a za vanjske poslove i izlazak od kupljenog tamnoplavog platna. U novije vrijeme su muške pregače u Ferdinandovcu gotovo nestale, a ukoliko se nose, to je samo kod kuće. Pojava muškarca na ulici sa »šulcem« je vrlo rijetka, a prestanak nošenja je počeo nešto ranije nego u okolnim mjestima.

— U ljeti i zimi muškarac na glavi nosi šubar, a kasnije šešir. Šešir se nosi uvijek, a skida se samo za vrijeme jela i spavanja.

U novije vrijeme se nose različite kape, a u novije vrijeme idu muškarci i gologlavi.

Muškarac se nekada češljao na čelo, zatim na razdjeljak, koji se nalazio nisko prema uhu, a danas najčešće prema gore.

Vrijedno je spomenuti da je osim čizama muškarac nosio »opanjke« i cipele.

Ženska odjeća

Ženska odjeća se nije po izgledu toliko izmijenila kao kod muškarca, ali je potpuno izmijenjena po materijalu od kojeg je napravljena. Obuća žene je ista kao i obuća muškarca, što znači da je žena nosila čizme s tvrdim sarama, »opanjke« i u najnovije vrijeme raznovrsne cijele.

Suknje su vrlo široke i duge, sežu od pojasa do gležnja. Izrađuju se od obojenih tkanina u svim bojama, a naročito u nijansama crvene, višnjeve, plave, izrađene od pamučnih i vuninih materijala.

Suknje su vezane oko pasa uzicom. Široke su toliko da bi tri puta mogle omotati tijelo. Bogato su nabrane. Ispod suknje žena nosi podsuknju, jednu, dvije, tri pa i više. Podsuknje su živane od bijelog materijala, a dolje ukrašene čipkom.

Na gornjem dijelu žena nosi košulju (opleček) i bluzu. Opleček ima kratke rukave, a naprijed je ukrašen čipkom. Bluzna je široka, pada prema pojasu, a tu je zavrtnuta i pritegnuta uz pojas uzicom.

Preko bluze nosile su žene kaput, krojen potpuno uz tijelo zvan »tušlin«, a kasnije zamijenjen vunanim rupcima za ogrtanje koji se zove »vunjec« i »bavel«. Za svečanije zgode uporedo s tušlinom nosi se i »ružičnjak«, vuneni rubac ukrašen raznobojnim ružama.

Na glavi nosi žena »poculicu«, a preko nje vezan rubac pod bradom ili pozadi »šamija«.

Djevojke češljaju kose nazad, pletu ih u pletenice (»futa«), a zatim zavijaju pozadi u »punduč«, »punt« ili »kobas«.

Žene dijele kosu po sredini glave, a zatim začesljavaju uz lice u takozvane »šatline«. Žene nose šatline samo prvu godinu braka te

u svatovima, a inače se češljaju kao i djevojke. Djevojke su obično gologlave, a žene uvijek povezane glave. U novije vrijeme i žene su često gologlave.

Instrumenti

Od poznatih instrumenata treba spomenuti: dudu, dude i violina (kombinacija) i muzikaši. Poznati dudaš je bio Poljak Gabriel. Duda su se zadržale prema pričanju otprilike do 1935. god. U selu je svojevremeno bio i tamburaški sastav, a probe su se najčešće održavale u mom susjedstvu u kući Zibreg Ivana i Mirka, koji su ujedno i vodili taj sastav.

Opis plesova

Od plesova koji se igraju u Ferdinandovcu poznati su:

- Drmeš
- Lepa Mara kolo vodi
- Ko je moje guske kral
- Ja sam sirota
- Igraj kolo
- Polka (Tanac)
- Oj flašica vjerna drugarice
- Ja sam crni ja
- Ala imam plave oči
- Oj Ružo, Ružo rumena.

Osim ovih plesova Ferdinandovac posjeduje cijelo bogatstvo svatovskih i pastirskih igara koje su vrlo omiljene među djecom i odraslima. Nadalje, u Ferdinandovcu je nakon II svjetskog rata bilo vrlo omiljeno partizansko kolo »Opšaj diri di...« Izvodilo se na zabavama, kao i u nekim drugim prilikama. Znalo je okupljati velik broj plesača. Obično je »počimalja« počela pjesmu, a ostali su je prihvatili.

Zeleni se jorgovan,
moj je dragi partizan,
moj je dragi partizan,
zeleni se jorgovan...
Opšaj diri diri di,
opšaj dara.....

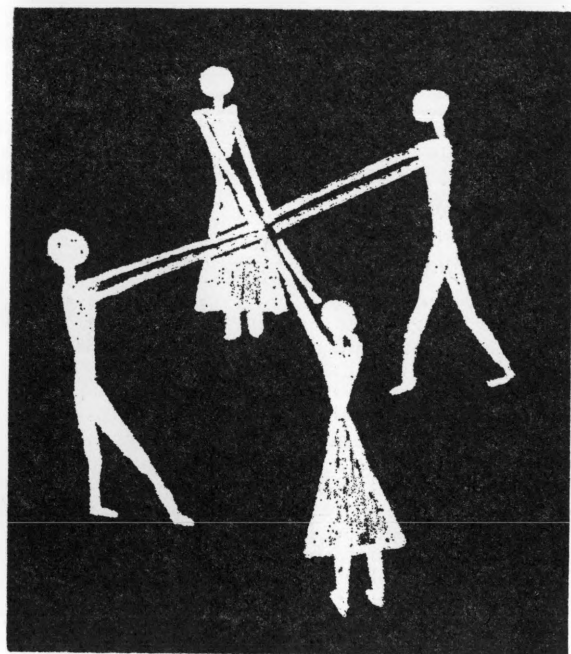
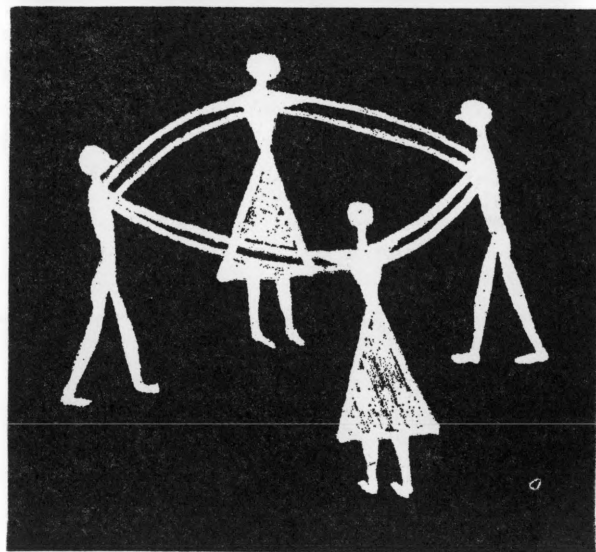
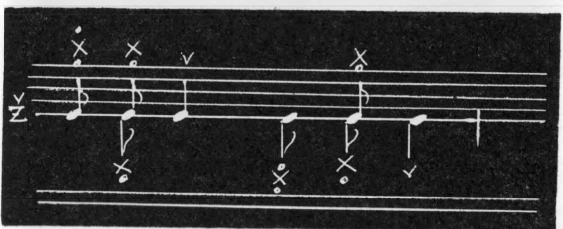
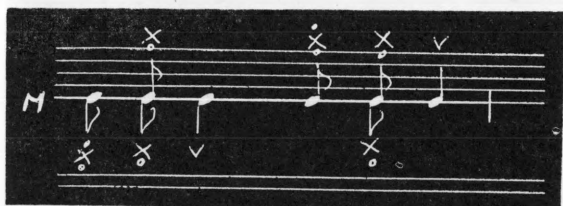
Ovo je bilo zatvoreno, mješovito kolo. Držanje ruku naprijed u križ, desna preko lijeve. Kolo se kretalo u lijevu stranu. Desna noga je križala lijevu nogu ispred, uz savijanje i opružanje koljena i privlačenje suprotne noge u zraku. Iza toga je suprotna noga (lijeva) išla unazad u lijevo, uz savijanje i opružanje koljena i privlačenje suprotne noge u zraku. Ovi se koraci ponavljaju u cijelom prvom dijelu.

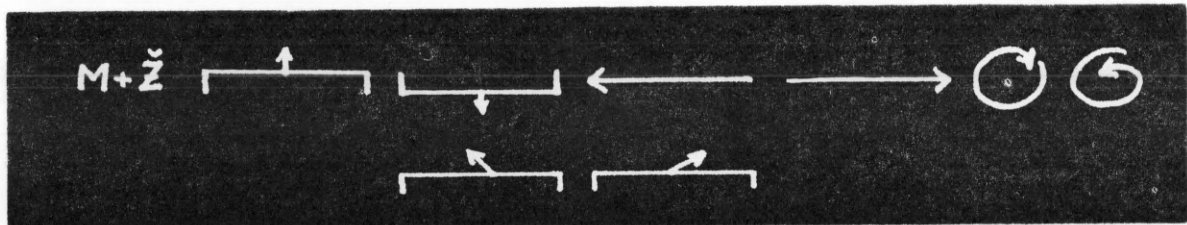
Na melodiju »Opšaj diri...« tempo igranja je daleko brži i sada imamo jedan križani korak ispred lijeve noge (odskok) i korakom lijeve noge u lijevo (doskok). Ovi koraci se ponavljaju i na kraju prvog dijela imademo tri udarca desnom, lijevom, desnom nogom, te okret za 180° u desno. Sada je naprijed lijeva noga, koraci se ponavljaju kao i u prvom dijelu. Kolo se kreće udes na stranu i na kraju drugog dijela ima opet tri udarca: lijeva, desna, lijeva i okret u lijevu stranu za 180°. Sada ide sve iz početka.

Drmeš

Zapisan je u Ferdinandovcu 1977. godine. Kazivači su bili: Posavec Ivan, Žibreb Mirko, Jalzabetić Marija. To je tipičan predstavnik parovnog plesanja. Davno prije se izvodio uz dudu, a u novije vrijeme uz mužikaše. Drmeš se najviše izvodio na svatovima, a izvan toga vrlo malo. On je jedan od najrasprostranjenijih plesova. Pleše se na dva načina: stariji i mlađi. Razlika između njih je vrlo vidljiva. Kod starijeg načina noge se gotovo i ne odižu od poda, a ipak se postiže vrlo intenzivno titranje (drmanje), uz vrlo često »podbijanje«. Kod mlađih noge se odižu od poda i podbijanje je rjeđe. Držanje kod jednog i drugog stila je isto. Plesačica drži ruke na ramenima plesača ima obje ruke plesačici oko pojasa.

Pleše se u parovima i u četvorkama. U četvorkama je držanje pozadi u križ lijeva preko desne, a ima jedna varijanta gdje je držanje naprijed u križ.

PRESTO $\text{♩} = 140$ A.

DRMEŠ
(FERDINANDOVAC)

SVIRAO: IVAN POBATEC
SNIMIO: JOSIP JALZABETIĆ
TRANSKRIBIRAO: KREŠIMIR LUKAČIĆ

Ples se sastoji od četveročetvrtinskih taktova, a oni sadrže slijedeći ritmički obrazac: osmina, osmina, četvrtina, osmina, osmina, četvrtina

Prvi takt

Prva osmina:

plesač zakorači lijevom nogom naprijed, a plesačica desnom. Tlo se dodiruje preko prstiju i nakon toga odmah podignu pete. Plesači se nalaze u malom raskoračnom stavu i u malo spuštenom položaju.

Druga osmina:

pete se s akcentom opet spuste na pod i ponovno odignu. Takvim brzim podizanjem i spuštanjem stopala dobivaju se vrlo intenzivni vertikalni titraji, po čemu je drmeš (drmanje) dobio i ime.

Četvrtina:

pete se spuste na pod i učini se mali počucanj, nakon kojeg čitavo tijelo odskoči od tla.

Daljnji nastavak obrasca: osmina, osmina četvrtina je isti kao i prethodni, samo počinje druga noga.

Ovaj tip drmeša se izvodi na razne načine, i to: naprijed, nazad, u stranu (lijevu i desnu),

okret u smjeru kazaljke na satu i obrnuto, poludesno, polulijevo i sl. Dozvoljava mu se puna sloboda izvođenja. U okretu se može koristiti i korak gdje je desna noga naprijed, a na lijevu je mali oslon. To se izvodi uz mali počucanj u smjeru kazaljke na satu. To može biti i u obrnutom smjeru, samo dolazi druga noga naprijed.

U Ferdinandovcu se izvodi drmeš na još jedan način, a to je da u I taktu igra samo lijeva noga kod plesača, dok desna noga stoji u mjestu. U drugom taktu je obratno. Kod plesačice je sve isto, samo u I i II taktu počinje s drugom nogom.

Plesačice izvode obratno, tj. počinju drugom nogom.

Prvi takt: osmina, osmina, četvrtina, osmina, osmina, četvrtina.

Prva osmina:

Plesač zakorači lijevom nogom ispred desne. Tlo dotiče preko prstiju i nakon toga odiže pete.

Druga osmina:

akcentirano spušta pete na tlo, odiže i spušta.

Četvrtina:

mali počučanj i akcentiranjem desne noge, čitavo tijelo odskoči u zrak.

Treća osmina:

lijeva noga ide nazad uz desnu, u malom raskoračnom stavu dodiruje tlo prstima i odiže pete.

Četvrta osmina:

ponovnim akcentiranjem peta se spušta, odiže i spušta.

Četvrtina:

mali počučanj, akcentiranje lijeve noge i čitavo tijelo odskoči u zrak.

Drugi takt: osmina, osmina, četvrtina, osmina, osmina, četvrtina.

Prva osmina:

plesać zakorači desnom nogom ispred lijeve. Tlo dodiruje preko prstiju, odiže pete.

Druga osmina:

akcentiranjem pete se spuste, podignu i spuste.

Četvrtina:

mali počučanj, akcentiranje lijeve noge, čitavo tijelo odskoči u zrak.

Ostali taktovi su jednaki prvom i drugom izuzev ako se ne izvode druge figure. Prilikom križanja lijeve noge ispred desne, pokret tijela ide poludesno ili obratno, ako vrši križanje desna noga ispred lijeve.

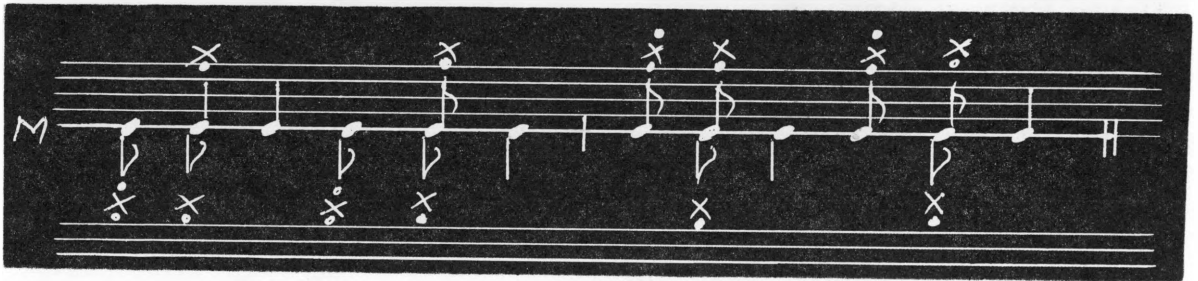
Iza ovog dijela obično se izvode vrlo intenzivni titraji na lijevoj ili desnoj nozi uz udaranje po podu suprotne noge.

Iza toga četiri poskoka lijeva, desna, lijeva, desna (smjer kazaljke na satu). Ovo se može izvesti da se plesači ne drže, već svaki za sebe načini okret (ruke gore, pojas, spuštene niz tijelo).

Nakon okreta dolazi »podbijanje«. Ono nije karakteristično samo za Ferdinandovac, već i za okolna sela. Ono je vrlo intenzivno, snažno, i tu plesač pokazuje ono što zna. Podbijanje može biti različito:

— podbijanje jednom nogom

— podbijanje obim nogama s tim da svaka noga ima jedan naizmjeničan udarac ili svaka noga po dva naizmjenična udarca i niz drugih improvizacija. Podbijati može i plesačica, a ukoliko ne podbija, pleše drmeš, prilagođen plesu plesača. Kod podbijanja pokret ide iz koljena, a noga ide pozadi prema naprijed.

Treća osmina:

desna noga ide nazad uz lijevu u mali raskoračni stav. Dodiruje pod preko prstiju i nakon toga se odižu pete.

Četvrta osmina:

akcentiranjem se pete spuste, podignu, spuste.

Četvrtina:

mali počučanj, akcentiranjem desne noge čitavo tijelo odskoči u zrak.

Ima jedna zanimljiva varijanta podbijanja, a istu mi je pokazao Ivan Posavec, bivši cimbulaš. No on još uvijek svira, ali samo — kako on to kaže — zbog lične razonode, kada se nađe s prijateljima u kleti. Evo opisa:

lijeva noga udari o pod

desna noga udari o pod i odbije se u zrak

lijeva noga u zraku udara (kvrca) o desnu

desna se nakon toga spušta na pod.

Ovo podbijanje može biti i naizmjenično, samo se početne noge izmjenjuju. Osim ove melodije i varijanti, postoji još niz drugih.

Ko je moje guske kral

Kolo je zapisano u Ferdinandovcu 1976. god. a kazivač je bila Marija Jalžabetić. To je završeno, mješovito kolo. Držanje ruku dolje niz tijelo. Kolo se sastoji iz tri dijela: A, B i C.

Pjevala Marija Jalžabetić

Snimio: Josip Jalžabetić

Transkribirao: Vladimir Ivić

A. Ko je moje guske kral,
to je pravi tat,
a ko mi je natrag dane,
toga imam rad.

B. Cvate mi ruža tulipan, tulipan
i cvate mi noć i dan. (2 puta)

C. Koji čovjek žene nema,
a što ću mu ja,
koji dragi drage nema,
evo sam mu ja.
(cijela se kitica ponovi)

Na tekst:

Ko je moje guske kral pola kola (a) ide naprijed hodajući korakom: lijeva, desna, lijeva, desna, ostatak dijela kola (b) stoji u mjestu.

Na tekst:

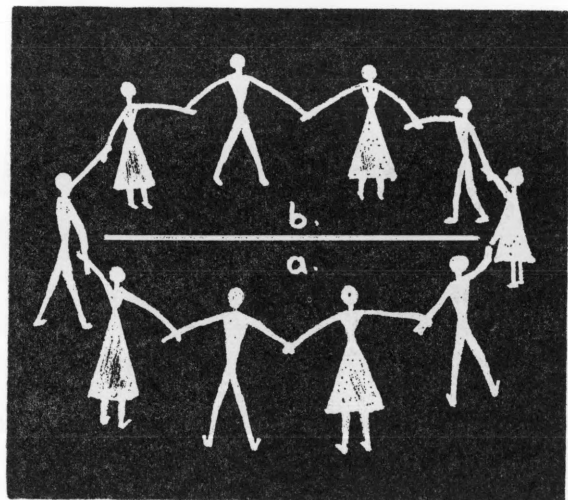
to je pravi tat dio kola (a) ide sada hodajući korakom nazad: lijeva, desna, lijeva, desna, a istovremeno drugi dio kola (b) ide gore navedenim koracima naprijed.

Na tekst:

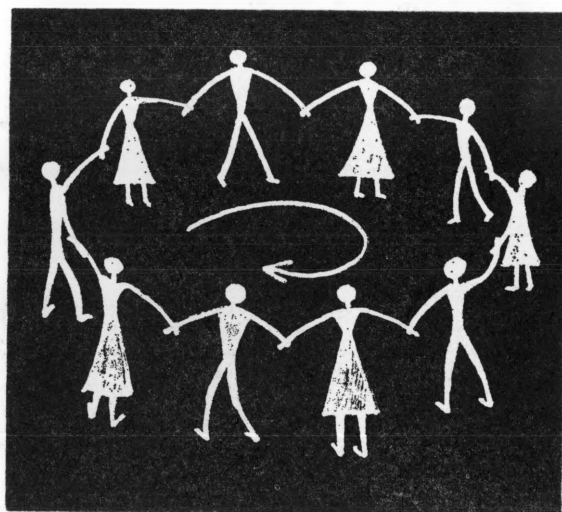
a ko mi je natrag dane (b) dio kola ide natrag, a istovremeno (a) dio kola ide naprijed gore već navedenim koracima.

Na tekst:

toga imam rad (a) dio kola ide nazad: lijeva, desna, lijeva, desna, a (b) dio je ostao u mjestu.

A.

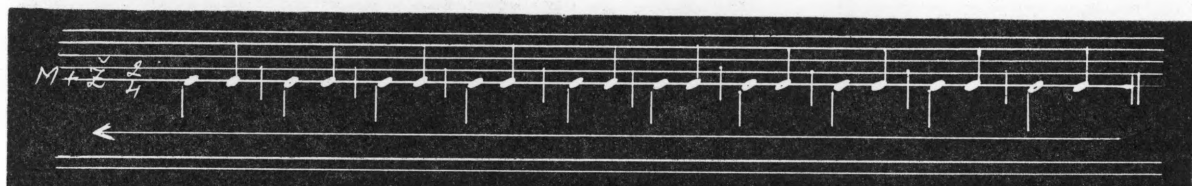

B.

B. dio kola

Na tekst:

Cvate mi ruža...., plesači se okrenu polu-
lijevo i hodajućim korakom pjevaju i nači-
ne ukupno 20 koraka

C. dio kola

Nastavi se kretanje kola u lijevu stranu uz pjesmu, samo trčecim korakom. Prilikom ponavljanja pjesme, plesači se rastrče po određenom prostoru, svaki plesač si nastoji uhvatiti plesačicu da bi s njom još do kraja pjesme otplesao. Onaj koji ne uhvati plesačicu, ostaje izvan kola (stoji ili sjedne) i čeka slijedeću priliku. Ovo se događa zbog toga jer je jedan plesač više. Ovo kolo se može tretirati kao i igra. Uglavnom za vrijeme cijelog kola, igre se pjeva.

Za sve zainteresirane koji će pratiti rad nogu, držanje plesača po Žgančevom sistemu, dajem objašnjenje:

Težina tijela na lijevoj nozi:

Težina tijela na desnoj nozi:

Desna noga stoji na prstima:

Desna noga stoji na prstima, a onda se spusti na čitavo stopalo:

Desna noga se sa stopala diže na prste:

Desna noga stoji naprijed na prstima, zatim se spusti na petu, a poslije toga se opet dignu na prste:

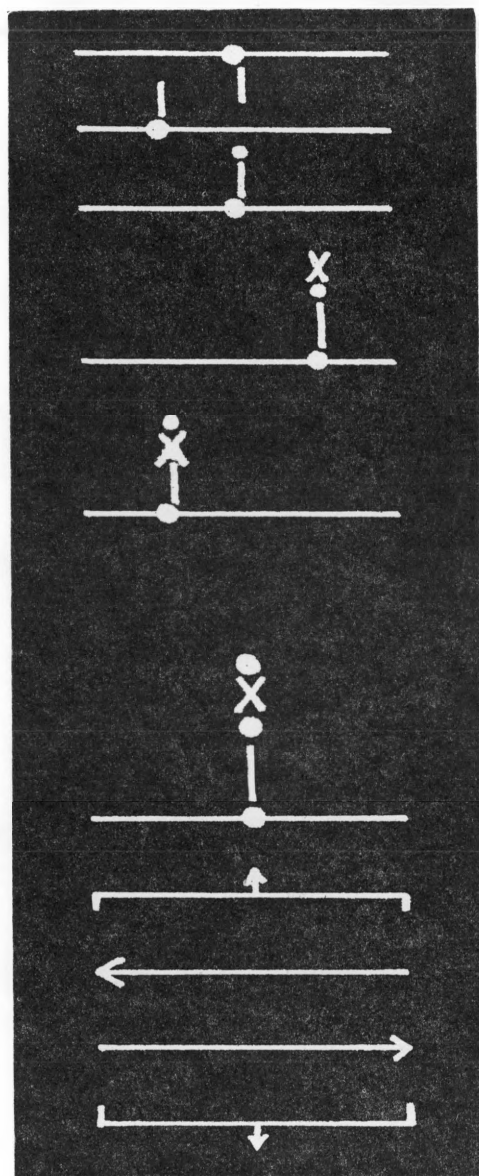
Smjer naprijed:

Smjer lijevo:

Smjer desno:

Smjer nazad:

Ovi znakovi isto vrijede i za lijevu nogu kojoj je notna crta okrenuta prema dolje.

Kazivači:

Barberić Josip, rođ. 1929. godine, Bošnjak Stjepan, rođ. 1897. god., Migač Kata, rođ. 1891. god., Posavec Ivan, rođ. 1920. god., Rođak Marija, rođ. 1900. god., Jalžabetić Marija, rođ. 1916. god., Žibreg Mirko i niz drugih.

Literatura:

Spomen-knjiga Osnovne škole Ferdinando-
vac od 1955. godine s prilogom
Dr Ivan Ivančan: Narodni plesovi Hrvatske,
2
Josip Jalžabetić: Zapisi